

Verksamhetsplanen är framtagen i dialog med de olika enheterna och delverksamheterna vid Institutionen för etnologi, religionshistoria och genusvetenskap och fastställd av institutionsstyrelsen. Den tar sin utgångspunkt i Stockholms universitets strategier 2023-2026 och förhåller sig även till Humanvetenskapliga områdets strategier 2023-2026. Den är även relaterad till institutionens övergripande strategiska arbete och handlingsplaner.

*

Institutionen för etnologi, religionshistoria och genusvetenskap (ERG) bildades ursprungligen 2005 genom en sammanslagning av Etnologiska institutionen, Religionshistoriska institutionen och Centrum för genusstudier, och etablerades efter en rad omorganisationer i sin nuvarande form 2016. Vi arbetar sedan dess medvetet och strategiskt mot målet att skapa en enhetlig institution med en tydlig gemensam riktning där våra tre ämnen samverkar och bidrar till varandras verksamheter och till institutionen som helhet. Samtidigt är en nödvändig förutsättning för god samverkan över ämnesgränserna att varje enhet får ta ansvar för sin del av verksamheten och att de tre ämnena, inom ramarna för institutionen som helhet, också har autonomi.

Institutionens verksamhet omfattar forskning och utbildning på grund-, avancerad och forskarnivå inom de tre ämnena etnologi, religionshistoria och genusvetenskap. Vid ingången av 2025 har institutionen omkring 70 medarbetare. Vi har 9 aktiva doktorander och omkring 600 studenter per termin. Vi erbjuder omkring 80 kurser på grund- och avancerad nivå samt 6 utbildningsprogram på grund- och avancerad nivå.

Sedan ERG etablerades i sin nuvarande form har institutionens arbete med verksamhetsutveckling ramats in av tre ledord: tydlighet, synlighet och hållbarhet, som ska genomsyra de beslut vi fattar och de åtgärder vi vidtar för att uppnå våra mål.

Tydlighet innebär att vi strävar efter en organisation och verksamhet där medarbetare och studenter vet vem som gör vad och vad som förväntas av oss i de olika roller vi möts. Detta är inte minst viktigt eftersom alla medarbetare har flera ansvarsområden och fyller flera funktioner. Vårt arbete med att tydliggöra ansvarsområden och uppdrag har vi kopplat direkt till Stockholms universitets övergripande arbete med fastställande och tydliggörande av riktlinjer för verksamheten.

Synlighet innebär att vi strävar efter att både medarbetare och andra vid Stockholms universitet samt utanför SU ska ha kännedom om ERG:s verksamhet samt vilka vi är som tillsammans skapar ERG. Vi vill vara synliga för varandra och omvärlden just för att vi delar en övertygelse om att ERG:s undervisning och forskning är av stor betydelse i dagens samhälle. En viktig del av att öka vår synlighet handlar också om att visa vad vi gör för att skapa förtroende för vetenskaplig verksamhet och därigenom bidra till ett hållbart demokratiskt samhälle.

Hållbarhet innebär att vi strävar efter en verksamhet och organisation som är hållbar både i ekonomiskt, socialt, miljö- och arbetsmiljömässigt hänseende. Vi ska ha ett utbildnings- och forskningsutbud som bär sig ekonomiskt, men som också är hållbart i ett vidare perspektiv och relaterat till den kompetens som finns på ERG och de utbildningar som studenter och samhället

har användning för. Arbetet ska också organiseras så att det blir hållbart i ett arbetsmiljöperspektiv.

Våra tre discipliners olika traditioner och våra forskningsinriktningar inom respektive ämne ger oss en unik möjlighet att ta oss an några av de utmaningar som våra demokratiska samhällen såväl som Stockholms universitetet står inför, där frågor som berör kultur, religion, genus och sexualitet är i fokus och ofta kopplas till i högsta grad aktuella frågor som rör förtroende för vetenskap och kunskap. För ERG innebär detta en stor möjlighet och potential, som även kan kopplas till övergripande arbete inom fakulteten, området och universitetet med olika gränsöverskridande satsningar och samverkan. Verksamheten vid ERG bidrar till flera av Humanvetenskapliga områdets profilområden, till exempel Barns och ungas världar & villkor, Internationalisering & migration, Kulturarv & historiska processer, samt Makt, demokrati & välfärd.

Inför perioden 2025-2027 står ERG fortsatt inför den pågående utmaningen att utveckla och dimensionera verksamheten på ett ekonomiskt hållbart sätt. ERG:s verksamhet ska bedrivas med sikte på ekonomi i balans, enligt Rektorsbeslut (Dnr: SU FV-2.1.1-1552-20) samtidigt som verksamhetens innehåll och kvalitet måste värnas och utvecklas aktivt i enlighet med Stockholms universitets övergripande mål och strategier. Liksom för Stockholms universitet som helhet, ska strategiskt arbete genomsyra ERG:s alla verksamhetsområden och beslutsnivåer och institutionen gör aktiva prioriteringar för forskning, utbildning och samverkan samt verksamhetsstöd.

Under föregående verksamhetsperiod påbörjade vi aktivt arbete med utveckling av kurser på distans för att komplettera vårt ordinarie campusbaserade kurs- och utbildningsutbud och för att därigenom arbeta för att bredda rekrytering av studenter och studentgrupper och därmed även bidra till möjligheter av livslångt lärande. Under perioden 2025-27 kommer vi fortsätta detta arbete och utvärdera resultat och möjligheter för såväl lärare som studenter.

Ett övergripande mål för institutionen under perioden är fortsatt att öka externfinansierad forskning, något som också är av högsta prioritet för Stockholms universitet som helhet. Sedan 2020 har institutionen anordnat ansökningsverkstäder som ett led i att förbättra förutsättningarna för ett systematiskt arbete med ansökningar till forskningsråden om externa bidragsmedel. Ansökningsverkstäderna har varit välbesökta och uppskattade och vi har sedan vi startade med dessa stadigt ökat antalet inskickade ansökningar. Arbetet med ansökningsverkstäder och att stärka systematiskt arbete med ansökningar fortsätter vi utveckla under perioden 2025-27.

Inom utbildningsområdet är ett prioriterat mål att öka antalet studenter. Vi går in i perioden 2025-27 med låga ansökningssiffror i två av våra ämnen och kommer arbeta med att försöka nå ut till större och bredare studentgrupper samt undersöka möjligheter av att utveckla samarbeten där vi till exempel kan erbjuda kurser specifikt riktade mot yrkesverksamma grupper.

I linje med SU:s övergripande strategier, arbetar vi aktivt inom samtliga tre ämnen med att skapa goda förutsättningar för att möjliggöra nationell och internationell mobilitet och samarbeten inom såväl forskning som utbildning. Vi värnar även existerande och nya nationella samarbeten som bidrar till att stärka våra respektive ämnesmiljöer och berika framför allt våra relativt små forskarutbildningsmiljöer.

Etnologi

Etnologiämnet vid Stockholms universitet utforskar kultur och kulturella processer i alla dess yttringar, i olika tider och sociala miljöer. Ämnet rymmer historiskt inriktade studier såväl som samtidsstudier. Fokus ligger på människors vardagsliv och hur detta samspelar med strukturella förhållanden och samhälleliga förändringar. Eftersom immateriella och materiella gestaltningar av kultur utspelas i allahanda sammanhang arbetar etnologer med en rad olika slags material, som till exempel intervjuer, observationer, internetmaterial, föremål och arkiv.

Forskning

Forskningen i etnologi vid Stockholms universitet spänner över ett brett område och inbegriper bland annat teman som mångfald, religion, hälsa, genus och sexualitet, globalisering och transnationalism. En stark och förenande röd tråd i avdelningens forskning är intresset för form och gestaltning, med inspiration inte minst från aktuell internationell folkloristik. Vidare präglas forskningen av ett fokus på strukturella förhållanden och hur globala och lokala samhällsförändringar är sammankopplade. Inom etnologiämnet bedrivs även betydande forskning om kulturarv och historieproduktion; miljö och natur med aktiva samarbeten inom Centrum för maritima studier (CEMAS, förlagt vid Historiska institutionen), Kulturarvsseminariet på Stockholms universitet och Stockholm University Environmental Humanities Network.

Utbildning

Utöver ämnesutbildning på grund- och avancerad nivå, såväl som forskarutbildning, erbjuder etnologiämnet vid Stockholms universitet två kandidatprogram, Kandidatprogram i mångfaldsstudier och Kandidatprogram för museer och kulturarv. Utbildningarna har stark koppling till samhällsutveckling och aktuell forskning. På magister-/masternivå är etnologiämnet aktivt i nationellt samarbete kring utbyte av studenter. Ämnet deltar även i internationellt utbildningssamarbete inom Civis. Inom forskarutbildningen pågår sedan flera år nordiskt samarbete som bland annat inkluderar kurser och ett gemensamt textintemat.

Utmaningar

Utmaningar under perioden rör främst att öka det kollegiala samarbetet för att söka externa forskningsmedel och att bevara en stark forskningsmiljö för såväl forskare som doktorander. För grundutbildningen gäller att öka antalet studenter och att bibehålla de studenter som är antagna till program och progressionskurser. En särskild utmaning utgör möjligheten att i ett längre tidsperspektiv skapa ett hållbart kollegium vad gäller förtroendeuppdrag och ämneskompetens.

Mål

- Vidareutveckla relationen mellan utbildning och forskning.
- Utveckla samverkan med närliggande discipliner och forskarskolor samt det omgivande samhället i syfte att möjliggöra extern finansiering av doktorandtjänster.
- Arbeta för en ökad internationalisering genom deltagande i internationella utbildnings- och forskningssammanhang.
- Öka det digitala kursutbudet.
- Utveckla och ta fram med strategier såväl för att rekrytera studenter till grundutbildningen, som för att behålla de studenter som läser inom programutbildningar och progressionskurser.

Religionshistoria

Religionshistoria vid Stockholms universitet är ett ämne som betraktar religion som en mångfaldig och komplex kulturföreteelse som på olika sätt påverkar våra liv och de samhällen vi lever i. Kunskap om religion är därför viktig för förståelsen av omvärlden både historiskt och i nutid. Ämnet religionshistoria erbjuder nycklar till förståelsen av religiösa traditioner och deras betydelse för individer och samhällen i historia och nutid, globalt och lokalt. Ämnet strävar också efter att bidra till saklig och kritisk kunskap om komplicerade samhällsföreteelser relaterat till religion.

Forskning

Ämnet har en bred forskningsprofil och omfattar både antropologiska/etnografiska och historiska/filologiska perspektiv. Genom sin empiriska mångfald krävs att enskilda forskare utvecklar en tydlig specialisering. Religionshistoriker vill även kunna bidra till den religionsvetenskapliga begreppsutvecklingen samt föra en övergripande kritisk diskussion kring religiösa traditioners plats och roll i kulturen i både historia och nutid.

Utbildning

Utbildningen i religionshistoria innefattar såväl grund- som avancerad nivå samt forskarutbildning. Religionshistoria som utbildningsämne ingår dessutom i ämneslärarutbildningen. I centrum för utbildningen står religionernas historiska utveckling, mångfalden av religiösa föreställningar och handlingar och deras betydelse för individer, samhällen och kulturer i historia och nutid. Religion uppfattas som ett historiskt, kulturellt, socialt och politiskt fenomen och religionshistoria är ett ickekonfessionellt och kritiskt humanistiskt ämne. Religionshistoria har en tvärvetenskaplig bredd och spänner över både humaniora och samhällsvetenskap. Som en del av vår strävan att internationalisera ämnet ger vi från hösten 2022 programmet på avancerad nivå och till detta knutna avancerade kurser på engelska. Ämnet ingår också i den nationella forskarskolan i islamologi sedan 2023 och är aktivt i att arrangera seminarier och workshops samt invitera internationella gästföreläsare som knyter ihop flera svenska och även internationella lärosäten på forskarutbildningsnivå.

Samverkan

Religionshistoria samverkar med andra religionsvetenskapliga ämnesmiljöer i Sverige och internationellt, vilket inte minst resulterar i kontinuerliga gemensamma seminarier och konferenser. Vi har även samverkan i form av utbytesavtal för lärare och studenter, t.ex. i form av Erasmusutbyten och samarbeten med svenska institut utomlands.

Utmaningar

De utmaningar som identifierats för perioden rör att fortsätta arbetet med att stärka forskarutbildningsmiljön då huvudämnet är litet på Stockholms universitet och det är få forskarstuderande, samt att arbeta med rekrytering av studenter till grundutbildningen.

Mål

- Aktivt arbeta för att söka medel och samverka med andra lärosäten i form av t.ex. gemensamma seminarium, forskarskolor och konferenser som kommer doktorander till godo.
- Eftersträva att söka finansiering för att kunna invitera svenska och internationella forskare som kan bidra till verksamheten i form av föreläsningar och seminariedeltagande för att öka den kritiska massan.

- Fortsätta arbetet med kontinuerlig översyn av kursutbudet, utbildningens forskningsanknytning, kursprogression från GN till AN, samt ämnets plats i lärarutbildningen.
- Fortsätta arbetet med strategier för att rekrytera studenter till grundutbildningen och öka genomströmningen på denna.

Genusvetenskap

Genusvetenskap är ett tvärvetenskapligt ämne med rötter i humaniora och samhällsvetenskap. Ämnet syftar till att granska, bredda och fördjupa förståelsen av kön/genus och utforska hur kön/genus samspelar med andra maktdimensioner, t.ex. sexualitet, rasifiering, klass, funktionalitet och ålder.

Forskning

Inom avdelningen för genusvetenskap vid Stockholms universitet finns forskare från olika vetenskapliga discipliner med fokus på genusvetenskapliga perspektiv och forskningsfrågor. Vi samlas under forskningsprofilen genusvetenskapliga kulturstudier, en inriktning som inbegriper både mer textanalytiska och etnografiska ansatser och som sträcker sig från forskning om alltifrån kulturarv och maskulinitet till queer temporalitetsteori och feministisk kontinentalfilosofi.

Utbildning

Utbildningen i genusvetenskap löper från grund- till forskarnivå och innefattar både humanistiska och samhällsvetenskapliga perspektiv på genus som kunskapsområde. Ett centralt fokus är den feministiska teoribildningens utveckling och utmaningar, något som inte minst speglas i den tvååriga masterutbildningen. Vi erbjuder också ett kandidatprogram i genusvetenskap med inriktning mot skrivande. Där får studenterna, parallellt med teoretiska studier, öva sig i genrer såsom litterärt skrivande, utredningstext, reportage och kreativa akademiska skrivsätt.

Forskarutbildningen i genusvetenskap, som för närvarande innefattar fem verksamma doktorander, bedrivs inom ramen för Genusakademien, ett nätverk bestående av en rad institutioner vid Stockholms universitet med intresse för genusperspektiv, som bland annat erbjuder forskarkurser. Vi deltar också i ”Genus, humaniora och digital kultur” (GENHDI), en Vetenskapsrådsfinansierad forskarskola i samarbete med genusvetenskap vid Uppsala universitet och Södertörn högskola.

Samverkan

Internationell och nationell samverkan är en viktig del av verksamheten vid avdelningen för genusvetenskap, bland annat genom internationella lärar- och forskarutbyten, medverkan i medier, statliga utredningar och samverkan med myndigheter som exempelvis Folkhälsomyndigheten, Forum för levande historia, Skolverket, RFSL och RFSU.

Utmaningar

Den övergripande utmaningen för avdelningen är att, trots dålig ekonomi, skapa ett kreativt och expansivt arbetsklimat för medarbetarna samt lyckas upprätthålla ett stabilt söktryck till vår utbildning.

Mål:

- Fortsätta att utveckla samarbeten med organisationer och myndigheter, som i förlängningen kan leda till uppdragsforskning och uppdragsutbildning inom ramen för våra olika expertområden.
- Fortsätta att utveckla kursutbudet för att öka studenttillströmning och möjliggöra breddad rekrytering och internationalisering.
- Utforska möjligheter att, genom samverkan och externa medel, knyta till oss fler doktorander.

Administration och verksamhetsstöd

Administrationens arbete vid ERG påverkas i hög grad av projekt som drivs av den centrala förvaltningen. Under 2021 påbörjades arbetet med att införa en ny ekonomimodell, följt av lanseringen av ett nytt ekonomisystem under 2022. Sedan hösten 2023 har implementeringen av en ny budgetmodul i Raintance samt analysverktyget QlikSense pågått. Driftsättningen av dessa system och modell kräver att ekonomiadministrationen avsätter tid för både kompetensutveckling och utveckling av administrativa rutiner, och detta kommer fortsatt att ta betydande resurser i anspråk.

Parallellt pågår ett omfattande arbete centralt inom arkivering och digitalisering, vilket kommer att kräva förändringar i våra arbetsmetoder. Gruppen påverkas även av det pågående arbetet för att uppnå ekonomisk balans.

Under de senaste åren har de administrativa funktionerna setts över och det finns tydligare principer för arbetsdelning och för att säkerställa olika funktioner vid t.ex. frånvaro. Från att ha haft administratörer som arbetat specifikt inom ett ämne har institutionens utbildningsadministratörer övergått till att arbeta över ämnesgränserna. Målet är att administrativa rutiner och arbetssätt ska fungera på samma sätt inom alla ämnen och att den administrativa gruppen ska täcka upp för varandra vid hög arbetsbelastning och frånvaro. Detta främjar en hållbar och sund arbetsmiljö som är ett viktigt mål i vårt arbetsmiljöarbete.

Delmålen för de specifika verksamheterna inom administration och verksamhetsstöd är följande:

Studieadministration, alumni samt studie och karriärvägledning (SAD):

SAD gruppen har som övergripande mål att arbeta med att stärka samarbetet, genom tydlighet och synlighet, mot såväl kärnverksamhet som student.

- Genomlysansvarsfördelning i SAD gruppen för att säkerställa tillgänglig, tydliggörande av rutiner för backup, och för att undvika överbelastning.
- Öka synligheten av SAD gruppen hos kärnverksamheten. Infoträffar för lärare kring studieadministrativa verktyg, producera lathundar och tydliga rutinbeskrivningar för administrativa processer.
- Standardisera utbildningsadministrativa processer med fokus på ämneslärarstudenter, utbytesstudenter, forskarutbildning, och rutinbeskrivningar för nämnda processer.
- Underlätta arbetet med samsamarbetsinstitutioner genom koordinering tillsammans med övriga institutioner.

Ekonomi, personal och övrig administration (EPA):

Ekonomi- och personalgruppen arbetar med målet att stärka samarbetet genom ökad tydlighet och synlighet, både gentemot kärnverksamheten och Stockholms universitets centrala förvaltning.

Gruppens mål är att:

- Integrera och utveckla användningen av universitetets nya ekonomisystem och ekonomimodell i institutionens arbetsflöden.
- Säkerställa kvalitet i administrativa processer genom kontinuerlig uppföljning och förbättring.
- Förbättra kommunikationen kring befintliga rutiner och administrativa processer för att underlätta för medarbetare.
- Minska sårbarheten i olika funktioner genom att främja kompetensspridning, förbättra och tydliggöra dokumentation samt införa och använda funktionsadresser för ökad effektivitet och kontinuitet.

Arkiv:

Vi uppnår en högre grad av digitalisering genom att minska pappershantering, använda e-signaturer och arkivera i det digitala arkivet.

Fysiskt arkiv:

- Färdigställa och systematisera, rensa i våra fysiska arkiv.
- Säga upp arkivförråd som inte används.
- Uppdatera informationen om vårt fysiska arkiv i Visual Arkiv (i samarbete med Centrala Arkivet).
- Upprätthålla arkivförteckning över vårt fysiska arkiv för internt bruk tills Visual Arkiv är uppdaterat.

Digitalt arkiv:

- Övergå helt och hållet till digital arkivering (diarieföring) enligt Dokumenthanteringsplanen.
- Följ upp nya arkiveringsrutiner med personal på institutionen genom att färdigställa vem diarieför vad.
- Inrätta nya rutiner för arkivering och lagring av forskningsdata.
- Färdigställa kursdossierarkivet som sträcker sig till HT 2023, säkerställa att det får sitt serienummer och registreras i Visual Arkiv.
- Kontinuerligt följa upp arbetet med arkivering av utbildningsmaterial genom att ha Arkivering som en stående punkt på SAD-möten.

Diariet:

- Se till att allt SAD-personal har behörighet i Diariet och diarieför sina handlingar
- Se till att forskningsrelaterade handlingar diarieförs enligt DHP (t.ex. ansökan om etikprövning)

Kommunikation

Tidigare arbete

I verksamhetsplanen från 2022 var två aktiviteter prioriterade på kommunikationsområdet, dels att presentera institutionens forskning och dels att tydligare lyfta fram kopplingen mellan våra ämnen och arbetslivet. Syftet var att visa upp ERG:s framgångsrika och varierade kärnverksamhet och samtidigt hjälpa nuvarande och kommande studenter att visualisera ett arbetsliv efter studierna.

Forskningen vid ERG har under de senaste två åren fått en mer framträdande plats på institutionens webbplats och i våra sociala medier. I och med upprättandet av forskningskatalogen vid SU presenteras nu så gott som samtliga projekt vid institutionen på egna projektsidor, med projektdeltagare, projektbeskrivningar, finansiärer, samt relaterade nyheter, evenemang och publikationer etc. Vi har under perioden även publicerat ett antal intervjuer med forskare, både i lite längre och kortare format. Dessa har också spridits vidare till relevanta medier.

För att främja arbetslivskopplingen har vi publicerat ett antal intervjuer med studenter och alumner som berättat om sina planer efter studierna och hur de använt studietiden för att förbereda sig inför arbetslivet. Detta går att läsa om på vår webb under rubriken ”Möt våra studenter och alumner”. Vi har även sett över informationen om våra kandidatprogram så att arbetslivskopplingen tydligare framgår på programsidorna.

Sammanfattningsvis har vi kommit en god bit på väg mot våra mål i den förra verksamhetsplanen och i princip utfört vad vi föresatt oss att göra. En punkt återstår dock, och det är att sammanställa någon form av arbetslivsorienterat material som fokuserar på möjliga arbetsplatser efter studier vid institutionen och som kan delas ut till såväl nuvarande som potentiella studenter. Det blir således ett prioriterat mål för kommande verksamhetsår.

Kommande satsningar

Ett fokus för den kommande verksamhetsperioden kommer alltså fortsatt att ligga på att förstärka arbetslivskopplingen i vår kommunikation. Förutom att framställa ett skriftligt material enligt ovan kommer vi även att arbeta mot detta mål med hjälp av vår nyligen inrättade sida på LinkedIn. Genom att rikta sig till våra sistaårsstudenter och försöka få dem att följa oss där kan vi skapa ett eget alumn nätverk där vi håller kontakten med tidigare studenter, tipsar om lediga anställningar och andra aktiviteter som kan vara av intresse för dem.

Vi kommer även fortsättningsvis att publicera forskar- och alumnporträtt på vår webb och ska dessutom försöka höja ambitionsnivån i samband med våra disputationer. Målet är att få till en rutin där doktorander alltid intervjuas så att vi får ett informationsunderlag att sprida till utvalda medier.

En annan viktig prioritet framöver är att fortsätta det arbete med sociala medier som institutionen påbörjat under det gångna året. Det innebär att använda olika plattformar för att nå olika målgrupper, koordinera vår informationsspridning och skräddarsy den för respektive kanal, samt verka för att öka antalet följare på varje ställe för att få större genomslag. Vi ska också fortsätta att vara flexibla i vårt arbetssätt och inte låsa oss för mycket vid enstaka plattformar. Syftet med vår närvaro i sociala medier är att finnas där de målgrupper som är intressanta för oss finns, och att så brett och intresseväckande som möjligt informera om vår verksamhet. Utöver det vanliga kommunikationsarbetet behöver institutionen under kommande period även tilldela resurser till implementeringen av det nya webbpubliceringsverktyg som Stockholms

universitet valt, Sitevision, då detta sannolikt kommer att kräva en hel del arbete från kommunikatörens sida.

Avslutningsvis kan vi alltså sammanfatta prioriteringarna i kommande års verksamhet enligt följande:

- Fortsatt arbete med att **förstärka och integrera arbetslivskopplingen i kommunikationsarbetet**, bland annat genom att sammanställa ett skriftligt material som lyfter fram kopplingen mellan våra utbildningar och arbetslivet, arbeta vidare med vår LinkedIn-sida, publicera fler forskar- och alumn-porträtt på webben, samt etablera tydliga rutiner för informationsspridning i samband med disputationer.
- **Fortsatt arbete med sociala medier** för att nå ut med information om vår verksamhet till fler följare i flera olika målgrupper.
- Se till att institutionen får en **smidig övergång till det nya webbpubliceringsverktyget Sitevision** så att vi kan dra nytta av verktygets fördelar.